

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.917/2024/7.

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke
Dr. Farkas Antónia előadó bíró
Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró
Dr. Madarász Anna bíró
Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Gáldi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gáldi György ügyvéd)

Az alperesek: I. rendű II. rendű

Az alperesek képviselője: Pencz Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Pencz János ügyvéd)

A per tárgya: kölcsön visszafizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 72.Pf.631.432/2024/8. számú ítélete

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság Gazdasági Csoport 14.P.301.255/2023/17-I. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 342.900 (háromszáznegyvenkétezer-kilencszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2019. november 6-án a felperesi jogelőd Bank Nyrt. és a Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. adós szerződést kötöttek, amely alapján a felperesi jogelőd 30.000.000 forint folyószámla hitelkeretet tartott az adós rendelkezésére, vállalva, hogy annak terhére külön rendelkezés nélkül kölcsönt nyújt az adós fizetési bankszámlája terhére teljesítendő fizetési rendelkezések teljesítéséhez szükséges időpontban és összegben a kölcsön lejáratáig, 2020. október 27-ig. Az adós a teljes hitelkeretet igénybe vette, így a felperesi jogelőd az adós részére 30.000.000 forint kölcsönt nyújtott. A szerződés I.3) pontja alapján a kölcsön lejáratá 2020. október 27-e volt, a II.3) pont szerint pedig az adós „a folyósított hitelt Kölcsönt legkésőbb az I.3) pontban meghatározott lejáratkor köteles megfizetni az Bank Nyrt. részére”.

[2] 2019. november 6-án a felperesi jogelőd és az alperesek külön-külön okiratba foglaltan készfizető kezességvállalási megállapodást kötöttek, amellyel készfizető kezességet vállaltak az adós szerződésből eredő, a felperesi jogelőddel szemben fennálló és jövőben keletkező tartozásainak teljes visszafizetéséért, 45.000.000 forint legmagasabb összeg erejéig, 2021. március 26-ig tartó határozott időpontig azzal, hogy a határozott idő letelte után szabadulnak a kötelezettség alól, kivéve, ha – egyebek mellett – a felperesi jogelőd a határozott idő leteltéig bármilyen módon teljesítésre felszólítást küld részükre. Az alperesek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:419. §-ban szabályozott sortartási kifogásukról kifejezetten lemondtak, a kezességvállalási szerződések szerint a felperesi jogelőd a készfizető kezességvállalás alapján jogosult volt az adós nem fizetése esetén közvetlenül a kezesek ellen fordulni.

[3] 2019. november 12-én a szerződésnek megfelelően az adós kötelezettségeinek biztosítása érdekében a Hitelgarancia Zrt. készfizető kezességet vállalt az adós tőketartozásának 80%-áig.

[4] 2022. augusztus 25-én a felperesi jogelőd felhívta az adóst és az alpereseket mint kezeseket a tartozás rendezésére, eredménytelenül.

[5] 2022. október 25-én a készfizető kezessége alapján a Hitelgarancia Zrt. 24.000.000 forint tőketartozást megfizetett a felperesi jogelőd részére.

[6] A felperesi jogelőd 2022. november 18-án a felperesre engedményezte a 2022. október 31-én fennálló 6.000.000 forint tőke és kamata követelést. Az alperesek az engedményezésről szóló értesítést és fizetési felszólítást követően sem teljesítettek.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[7] A felperes keresetében kérte az alpereseket egyetemleges kötelezni 6.000.000 forint, valamint ezen összeg után 2022. október 26-tól kezdődően számítandó évi 16,52% késedelmi kamat megfizetésére. Keresetét a szerződésre, a kezességvállalásokra alapította, jogalapjaként a Ptk. 6:382. § (1) bekezdését, 6:383. §-át jelölte meg, hivatkozott a Ptk. 6:416. § (1) bekezdésére, 6:420. § (1) bekezdésére, 6:57. § (2)-(3) bekezdéseire, 6:193. § (3) bekezdésére, 6:427. § (1) bekezdésére, a Kúria 1/2010. polgári jogegységi határozatára, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 5. alcímére, a 2020. évi CVII. törvény 7. § (1) és (5) bekezdésére, a 637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontjára és e Korm. rendelet módosításaira. Állította, hogy a 2021. október 31-től meghosszabbodott lejárat alapján 2022. június 11-ig tartott a moratórium, ezen a napon lett volna köteles az adós a visszafizetésre. Figyelembe vette a moratórium 2020. március 18-i kihirdetésétől a szerződés 2020. október 27-ei lejáratú időpontjáig tartó időszakot. Hivatkozott arra, hogy ettől kezdődően az alperesekkel szemben további 150 nap állt rendelkezésre a kezesek felszólítására a szerződés szerint.

[8] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy nem állapítható meg a kereset alapján, hogy a 6.000.000 forint tőkét és ennek 16,52%-os késedelmi kamatát a felperes milyen módon számolta ki, álláspontjuk szerint ezek az engedményezésből sem vezethetők le. Érvelésük szerint az eredetileg 2020. december 31-ig biztosított, 2021. június végéig kitolt automatikus moratórium alapján, miután az ezt követő moratóriumot az adós nem kérte, 2021. június 30-ával beállt az adós késedelme. A 2021. március 26-ig tartó kezességvállalásra tekintettel ezt követően 150 napon belül érvényesíthette volna a felperes az igényét, azonban csak 2022. augusztus 25-én történt az első felszólítás. Kifogásolták azt is, hogy az adós nem áll perben.

Az első- és másodfokú ítélet

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 6.000.000 forintot és ezen összeg után 2022. október 26. napjától a kifizetés napjáig számított évi 16,52% mértékű késedelmi kamatot, továbbá 741.000 forint perköltséget.

[10] Indokolása szerint a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, az egyes kiemelt társadalmi csoportok, valamint pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások helyzetének stabilizálását szolgáló átmeneti intézkedésekről szóló 2020. évi CVII. törvény 7. § (1) és (5) bekezdése, a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 637/2020. (XII. 22.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja és a módosító jogszabályok szerint a szerződés 2022. június 11-én, az alperesek készfizető kezessége 2022. október 8-án járt le. Megállapította, hogy az adós üzletszerűen nyújtott hitel során vett fel kölcsönt.

[11] Az elsőfokú bíróság a felperes jogszabályi értelmezését elfogadva azt állapította meg, hogy a jogszabályok alapján az adósnak nem kellett kérelmet benyújtania ahhoz, hogy 2021. október 31-ig fizetési moratórium alá eső adósnak minősüljön, a moratórium automatikusan megillette az adóst, valamint az alpereseket is a 2020. évi CVII. törvény 7. § (5) bekezdése alapján. A (4) bekezdés alapján a szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje a fizetési moratórium 2020. március 18-tól 2020. október 27-ig tartó idejével meghosszabbodott, és csak 2022. június 11-én járt le. Egyetértett a felperessel abban is, hogy a szerződés lejáratát és a készfizető kezesség lejáratát közötti idővel (150 nap) a készfizető kezesség időtartama meghosszabbodott, így a felperes határidőn belül érvényesítette az igényét az alperesekkel szemben 2022. augusztus 25-én.

[12] A követelésösszege kapcsán azt emelte ki, hogy nem volt vitatott a kölcsön számlakivonatokkal alátámasztott 30.000.000 forintos összege, a Hitelgarancia Zrt. 24.000.000 forintos teljesítése, a késedelmi kamat számításának kezdő napja. Utal arra, hogy a felperesi levezetést követően az alperesek a késedelmi kamat mértékét nem tették kétségessé, továbbá nem állítottak további teljesítést a felperes részére és bizonyítási indítványuk sem volt e körben. Mindezek alapján a kereseti kérelemnek helyt adott.

[13] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

[14] Indokolása szerint a 2020. évi CVII. törvény 15. §-át értelmezve és az azt követően született kormányrendeletek rendelkezései alapján az alperesek részére 2021. október 31-ig kérelem nélkül is fennállt a moratórium. Utalt arra, hogy bár a 2020. évi CVII. törvény 15. §-a tartalmazta azt a rendelkezést, amely kifejezetten a pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozás meghatározásáról szóló kormányrendelet alapján pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozásnak minősülő vállalkozások esetében írta elő, hogy írásbeli kérelmet kell benyújtani a fizetési (hiteltörlesztési) moratórium 2021. június 30-ig történő meghosszabbításához, azonban rámutatott arra, hogy ez a jogszabályi rendelkezés soha nem volt alkalmazható, tekintettel arra, hogy amint hatályba lépett a 2020. évi CVII. törvény, megszületett a 637/2020. (XII.22.) Korm. rendelet, amelynek 2. §-a kizárta e törvényi rendelkezés alkalmazását 2021. június 30-ig. A másodfokú bíróság kifejtette: 2021. június 30-át követően ez a törvényhely nem módosult, továbbra is a 2021. június 30-ig tartó moratórium érdekében benyújtott kérelemről szólt, valamint nem is határozta meg kormányrendelet a pénzügyi nehézségekkel küzdő vállalkozások fogalmát. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy a 2020. évi CVII. törvény 15. §-át 2021. június 30-ig kellett volna alkalmazni, ha nem zárta volna ki a 637/2020. (XII.22.) Korm. rendelet az alkalmazását, ezt követően viszont módosítás hiányában a felek jogviszonyára nem volt alkalmazható. A további kormányrendeleteknek a rendelkezéseiből ugyanakkor arra következtetett, hogy 2021. október 31-ig tartott a

moratórium ideje a szerződés adósa tekintetében is külön kérelem nélkül, hiszen nem volt olyan jogszabályi rendelkezés, amely szerint kérelem előterjesztésére lett volna szükség bármely adós részéről a moratórium jogszabályi rendelkezések szerinti dátumáig (2021. szeptember 30., majd 2021. október 30.) való meghosszabbodásához. A másodfokú bíróság rámutatott arra is, hogy a jogalkotó feltehető szándékába is ütköző lenne az az értelmezés, amely szerint minden természetes személy és minden vállalkozás adós közül kifejezetten csak (az egyébként nem definiált) pénzügyi nehézséggel küzdő vállalkozások fizetési haladékát kötötte volna a 2021. június 30. és 2021. október 31. közötti időszakban külön írásbeli kérelemhez.

[15] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az adós fizetési kötelezettsége 2020. október 27-én járt le. Értelmezte a 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet 1. § (4) bekezdését, amely szerint „a szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje, illetve a kötelezettségvállalás időtartama a fizetési moratórium idejével meghosszabbodik. A veszélyhelyzet fennállása alatt lejáró szerződés 2020. december 31-éig meghosszabbodik.” Kifejtette: a moratórium ideje a moratórium kezdőnapjától annak befejező napjáig tart, és nem a moratórium kezdőnapjától az „eredeti” fizetési kötelezettség határnapjáig. Megítélése szerint a moratórium idején esedékessé vált teljesítés határideje „eredeti” időpontjához minden egyes esetben a moratórium kezdőnapja és a moratórium utolsó napja között eltelt idő, „a moratórium ideje” adódik hozzá (pl. másfél évnyi moratóriumnál havi fizetési kötelezettség esetén minden egyes havi teljesítési idő havonként másfél évvel későbbre tolódik), ezáltal biztosítva, hogy a moratórium ideje alatt esedékes egyes teljesítési kötelezettségek a moratórium megszűnésével ne egyszerre váljanak esedékessé, az eredeti szerződésnek megfelelően megmaradjon a részletekben teljesítés lehetősége. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje, a kötelezettségvállalás időtartamának a meghosszabbodása vonatkozik azokra a szerződésekre, amelyeknek a teljesítési határideje a moratórium alatt folyamatosan jár le, amelyek rendszeres időközönkénti teljesítéssel járnak, így például olyan kölcsönszerződésekre, olyan hitelszerződésekre, amelyeknél havi törlesztőrészlet teljesítését írták elő. A másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felekre irányadó második mondat (a fizetési moratórium/veszélyhelyzet fennállása alatt lejáró szerződések konkrét időpontig meghosszabbodása) szól ugyanakkor a jelen perbeli esetről, amikor a „szerződés lejáráta”, a szerződés teljesítési határidejének lejáráta alapján az adóst 2020. október 27-én terhelte „eredetileg” a kölcsön visszafizetésének kötelezettsége. A második mondat rendelkezését ezen időpont kapcsán pedig egyértelműnek tartotta, álláspontja szerint ez az időpont hosszabbodik meg 2021. június 30-ig, majd a jogszabálmódosítások alapján külön kérelem nélkül 2021. szeptember 30-ig, aztán 2021. október 31-ig. Mindezek alapján a másodfokú bíróság megítélése szerint a felperes követelése az adóssal szemben 2021. október 31-én vált esedékessé, és nem talált racionális indokot arra, hogy a már a jogszabályok által meghatározott egyes konkrét időpontig meghosszabbodott lejáratú időpont tovább is kitolódjon.

[16] Rámutatott: a felek között abban nem volt vita, hogy ez az időpont tolódik ki – már csak a 47/2020. (III.18.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése és a további azonos jogszabályi rendelkezések értelmében is – további 150 nappal, a kölcsön lejáráta és az alperesi kezességvállalási kötelezettség vége közötti idővel az alperesek teljesítési határidejeként, amely így 2022. március 30-át jelenti. Megállapította, hogy ehhez az időponthoz képest a felperes a 2022. augusztus 25-i felszólítással elkészt.

[17] Mindezekre figyelemmel a felperes keresetét nem találta alaposnak, miután az alpereseket a kezességvállalási kötelezettség 2022. március 30-át követően már nem terhelte és a felperes nem hivatkozott ezt megelőző felszólításokra.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

[19] Megsértett jogszabályhelyként a 47/2020. (III.18.) Korm. rendelet 1. § (1)-(4) bekezdését, a 62/2020. (III.24.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdését, valamint a 2020. évi CVII. tv. 7. § (1)-(5) bekezdését és 9. § (3) bekezdését jelölte meg.

[20] Álláspontja szerint azt a moratóriumi szabályt, amelynek értelmében „[a] szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje, illetve a kötelezettségvállalás időtartama a fizetési moratórium idejével meghosszabbodik” minden olyan szerződésre alkalmazni kellett, amely a moratórium alá tartozott. Nem értett egyet az alperesekkel abban, hogy ezt a szabályt csak azokra a szerződésekre kellett alkalmazni, amelyek nem jártak le a moratórium ideje alatt.

[21] Állítása szerint a bankok felügyeletét ellátó Magyar Nemzeti Bank a fenti jogszabályhelyeket a felperessel azonos módon értelmezte. A „lejáró szerződés” fogalmának értelmezése körében utalt arra, hogy az általánosan elfogadott jogi terminológia szerint a teljesítési idő jár le, nem a szerződés. Hivatkozott a perbeli szerződés II.3. pontjára, amely álláspontja szerint egyértelműen rögzítette, hogy az adós a lejárat napján köteles a hitel terhére igénybe vett kölcsönök összegét visszafizetni, tehát a lejárat napja nem a szerződés, hanem a teljesítési határidő lejáratát jelenti. Érvelése szerint a Ptk. 6:153. §-ából és 6:154. § (1) bekezdéséből egyértelműen következik, hogy a teljesítési határidő lejáratára nem érinti a szerződést, az nem szűnik meg attól, hogy az egyik félre előírt teljesítési határidő lejárt, tehát attól nem lesz „lejáró” egy szerződés, hogy a teljesítési határidő eltelik. A felperes álláspontja szerint a „lejáró szerződés” itt nem az adós teljesítési határidejének lejáratára, hanem a hitelintézet szerződéses kötelezettségeinek idejére utalt. Értelmezése szerint a jogszabály e rendelkezéssel azt kívánta elérni, hogy a bankok teljesítési kötelezettsége is meghosszabbodjon a moratórium végéig. Érvelése szerint a bank rendelkezésre tartási ideje lejárt volna az eredeti lejárat időpontjában, de e jogszabályi rendelkezés miatt ez is kitolódott a moratórium végéig.

[22] A felperes kifejtette, hogy a szerződéses kötelezettségek teljesítési határidejének meghosszabbítása és a lejáró szerződések meghosszabbítása két eltérő jogi rendelkezés. Álláspontja szerint nincs arról szó, hogy a szerződéses kötelezettségek teljesítési határidejének meghosszabbítása milyen lejáratú szerződésekre vonatkozik, minden szerződésre irányadó a teljesítési határidő meghosszabbítása. Érvelése szerint a második mondat nem az első mondat rendelkezései alóli kivételt szabályozza, hanem a lejáró szerződések időtartamát azért hosszabbította meg, hogy azok a moratórium időtartama alatt hatályban maradjanak, így segítve az adósokat. Utalt arra, hogy amennyiben nem ez az értelmezést érvényesülne, akkor „lejáró szerződés”-nek a Ptk. 6:116. § (3) bekezdés szerint határozott időpontban megszűnő szerződéseket kellene tekinteni. Rámutatott arra, hogy bontó időpont meghatározását a kölcsönszerződések általában nem tartalmazzák, így ennek moratóriumi szabályok közé illesztése nem volna racionális. Kifejtette: a szerződés lejáratára a perbeli folyószámlahitel-szerződés esetén azt jelenti, hogy az adós nem lett volna jogosult a továbbiakban a rulírozó kölcsönök igénybevételére, tehát a hitel terhére újabb kölcsönöket nem hívhatott volna le. A kölcsönszerződés meghosszabbításával a hitel azonban fennmaradt a moratórium végéig, azt az adós végig jogosult volt igénybe venni.

[23] Nem értett egyet az alperesek értelmezésével, amely szerint a jogszabály hivatkozott szakasza általános szabályt jelentő első mondat alól a második mondat egy kivételt képez. Tévesnek találta azt az érvelést, hogy az első mondat csak azon szerződések vonatkozásban írja elő a fizetési határidő moratórium idejével történő meghosszabbítását, amelyek nem

járnak le a moratórium alatt. Azon szerződések kötelezettjei, amelyek a moratórium ideje alatt lejárnak, csak a moratórium végéig kapnak fizetési haladékát, az ő fizetési határidejük nem hosszabbodik meg. A felperes egyértelműnek találta, hogy e nyelvtani jogszabály-értelmezés akkor sem helytálló, ha a teljesítési határidő és a szerződés lejárata azonos tartalmú jogi fogalmaknak tekintendők, mert a jogszabályok egyértelmű rendelkezést fogalmaznak meg a fizetési moratórium lejáratának a futamidőre gyakorolt hatásáról: a fizetési moratórium lejártát követően a futamidő meghosszabbodik.

[24] A felperes álláspontja szerint az ő értelmezését egészíti ki a rendszertani értelmezés is. Rámutatott arra, hogy a moratóriumi szabályoknak nincs dogmatikai rendszere, nem épül bele korábbi jogszabályi rendszerbe, mivel épp ezek alól ad bizonyos felmentéseket, kivételeket. Állította, hogy a moratóriumi szabályok viszont „maguk is valamiféle rendszert alkotnak”. A 62/2020. (III.24.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet fizetési moratóriumra vonatkozó részletszabályairól szól. Utalt arra, hogy a 2020. évi CVII. törvény 2. § (3) bekezdése valamennyi moratórium alá tartozó szerződésre egységesen szabályozta a fizetési kötelezettség meghosszabbítását, a moratórium alatt lejáró szerződések nem képeztek kivételt.

[25] A felperes felülvizsgálati kérelmében utalt a jogalkotó két céljára is, egyrészt a covid járvány (majd később az ukrainai háború) gazdasági hatásainak enyhítésével a természetes és jogi személyek segítésére, másrészt a megváltozó szabályok között is a jogbiztonság fenntartására.

Hangsúlyozta: a moratórium idejével minden adóst megilletett a teljesítési határidők meghosszabbítása, így biztosítva az egyenlő elbánást az adósok számára. A jogbiztonság fenntartása körében kiemelte, hogy a különleges szabályok azt jelentették, a jogalkotó a lehető legkisebb mértékben alkalmaz időszakos, egyedi szabályokat, és lehetőség szerint tartózkodik attól, hogy az egyedi jogviszonyokat egyoldalúan és indokolatlanul befolyásolja, változtassa meg. Álláspontja szerint ez a jogalkotói cél egyértelműen megjelenik abban a rendelkezésben, hogy a főkötelezettségeket biztosító mellékkötelezettségeket a jogszabály maga igazította a moratóriumi fizetési haladékhöz. Kiemelte: a jogalkotó egyértelmű célja volt, hogy az egyedi jogviszonyok konstrukcióját a veszélyhelyzeti szabályok ne érintsék, a kötelezettségek és azok biztosítéka az eredeti megállapodások szerint, csak később, a moratórium időszaka után érvényesüljenek. Álláspontja szerint valójában a moratóriumi szabályok olyan helyzetet kívántak teremteni, mintha a moratórium idejére a szerződéses kötelezettségek teljesítése a kötelezettek részére nyugodna. Érvelése szerint a jogszabály céljából egyértelműen következtethetően a jogalkotó kifejezetten kerülni akarta azt, hogy a fizetési haladék miatt a szerződést biztosító mellékkötelezettségek megszűnjenek. Hivatkozott arra, hogy az alperes és a jogerős ítélet jogértelmezéséből következően az alperesek kezessége megszűnik, azt a felperes a moratóriumi szabályok miatt nem képes érvényesíteni, így az alperesek indokolatlanul mentesülnek fizetési kötelezettségük alól. Utalt arra, hogy e mentesülésük csupán azért áll be, mert a kölcsönszerződés a moratórium időszaka alatt lejárt, viszont nem mentesülnek azon kezések, akiknek alapszerződése a moratórium időszaka után járt le. Álláspontja szerint ez a különbségtétel teljesen indokolatlan, és nem áll összhangban a jogszabályok céljával, azzal kifejezetten ellentétes. Utalt arra is, hogy a jogerős ítéletben megfogalmazott jogértelmezés nem felel az Alaptörvény által követelményként megjelölt erkölcsös és gazdaságos eredménynek, mivel a jogszabály ilyen alkalmazása egyoldalúan és indokolatlanul hátrányosan változtatja meg a felperes szerződéses helyzetét, elzárja a biztosítéka, a kezességek érvényesítésétől.

[26] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték. Hivatkoztak arra, hogy az általuk kötött szerződés megszűnését nem

bizonytalan jövőbeli eseményhez kötötték, hanem az időmúláshoz. Hangsúlyozták, hogy határozott időtartamú szerződést kötöttek.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

[28] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

[29] A felülvizsgálati eljárásnak már nem volt a tárgya, hogy az alperesek részére 2021. október 31-ig kérelem nélkül is a fennállt-e a moratórium vagy sem. A Kúriának a felülvizsgálat alapján csak abban a jogkérdésben kellett állást foglalnia, hogy hogyan kell értelmezni a 47/2020. (III. 18.) Korm. rendelet (4) bekezdését és a 2020. évi CVII. törvény 7. § (4) bekezdés két mondatát.

[30] A felperes hivatkozott arra, hogy azt a moratóriumi szabályt, amelynek értelmében „[a] szerződéses kötelezettségek teljesítésének határideje, illetve a kötelezettségvállalás időtartama a fizetési moratórium idejével meghosszabbodik” minden, a moratórium alá tartozó szerződésre alkalmazni kellett, nemcsak azokra a szerződésekre, amelyek nem jártak le a moratórium ideje alatt.

[31] A Kúria azonban e kérdésben a másodfokú bírósággal értett egyet. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az értelmezendő bekezdés két mondata két külön esetkörre vonatkozik. Az első mondat vonatkozik azokra a szerződésekre, amelyek havi törlesztőrészlet teljesítését írták elő. A jelen per alapjául szolgáló szerződés szerint a hitelintézet egy meghatározott összeg erejéig rendelkezésre tartásra vállalt kötelezettséget, az adósnak az igénybe vett kölcsönt a lejáratig, legkésőbb 2020. október 27-én kellett visszafizetnie. Erre az esetkörre az idézett Korm. rendelet 2. mondata vonatkozik, azaz a fizetési moratórium alatt lejáró szerződés hosszabbodik meg a fizetési moratórium végéig. Erre tekintettel megalapozottan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felperes követelése az adóssal szemben a jogszabályban meghatározott moratórium végével, azaz 2021. október 31-én vált esedékessé {másodfokú ítélet [61] bekezdés}.

[32] Tévesen hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a „lejáró szerződés” nem az adós teljesítési határidejének lejáratára, hanem a hitelintézet szerződéses kötelezettségeinek idejére utalt. Nem fejtette ki a felperes, hogy amennyiben ez a rendelkezés nem az adós teljesítési határidejének lejáratára vonatkozik, akkor álláspontja szerint ehhez képest hogyan alakult volna az adós teljesítési kötelezettsége, ugyanis a szerződésben nincs olyan rendelkezés, hogy az adósnak a kölcsönt a lejárat időpontjához képest mikor, mely későbbi időpontban, vagy mennyi idővel később kell visszafizetnie. Ellenkezőleg: egyértelműen fogalmaz a kölcsönszerződés II.3) pontja: „Az adós a folyósított hitelt Kölcsönt legkésőbb az I.3) pontban meghatározott lejáratkor köteles megfizetni az Bank Nyrt. részére.” Az I.3) pont a következő: „A Kölcsön lejáratára: 2020. október 27. Az Bank Nyrt. a Kölcsönt az Adós fent nevezett fizetési számláján az I.4) pontban foglalt feltételek teljesítésétől a Kölcsön lejáratának napjáig tartja az Adós rendelkezésére.” A szerződés nem határoz meg eltérő időpontokat a felek szerződésből fakadó kötelezettségei teljesítésének végpontjaként. A jogviszonyból fakadó kötelezettségek teljesítési határidejét mindkét fél tekintetében azonos időponthoz (és nem időtartamhoz) köti, méghozzá a Kölcsön lejáratának időpontjához, amely ekként azonosítható a szerződés lejáratának jogszabályi fogalmával.

[33] Mivel a felek rulírozó kölcsönszerződést kötöttek, ezért a speciális hitelkonstrukció lehetővé tette, hogy az adós az esetlegesen már visszafizetett tőkeösszeget ismét lehívja a szerződésben meghatározott végösszeg erejéig. Erre tekintettel ebben a szerződéstípusban tehát a felvett kölcsön teljes összegének a visszafizetési kötelezettsége és a szerződés

megszűnése egybeesik, a szerződés lejáratáig a hitelintézet rendelkezésre tartja a szerződésben meghatározott összeget, az adós pedig a lejárat napjáig a felvett kölcsönt teljes egészében köteles kiegyenlíteni. Az adott esetben a hitelintézetet eredetileg 2020. október 27-ig terhelte a rendelkezésre tartás, az adóst pedig az igénybe vett teljes összeg visszafizetésének a kötelezettsége. A Kúria egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a felekre irányadó második mondatot úgy kell értelmezni: mivel az adóst eredetileg 2020. október 27-én terhelte a visszafizetési kötelezettség, ez az időpont hosszabbodott meg 2021. június 30-ig, aztán 2021. szeptember 30-ig, végül 2020. október 31-ig, a moratórium lejáratáig.

[34] A felperes felülvizsgálati kérelme 34. pontjában állította, hogy határozott időpontban megszűnő szerződéseket tudomása szerint a bankok nem kötnék. Ez az állítása azonban téves, ugyanis a rulírozó hitelszerződés pontosan ilyen szerződés volt. A szerződés I.3) pontja kimondta, hogy a kölcsön lejáratá 2020. október 27-e, a II.3) pont szerint pedig az adós „a folyósított hitelt Kölcsönt legkésőbb az I.3) pontban meghatározott lejáratkor köteles megfizetni az Bank Nyrt. részére”. Egyértelmű tehát, hogy az adott esetben a kölcsön határozott időpontban szűnt meg, amelyet a moratórium meghosszabbított.

[35] Utal arra is a Kúria, hogy a korábban ismertetett jogszabályhely két mondatának az értelmezése körében közzétett bírói gyakorlat még nem lelhető fel, a jogirodalom azonban már foglalkozott ezzel a kérdéssel. „A COVID-19 és a Gazdasági jog – A koronavírus-járvány és a rendkívüli jogrend hatása a magyar gazdasági jogi szabályozásra” című könyvben (Szerkesztette: B B és Cs Z, Magyar Jogász Egylet, Budapest, 2023) „A veszélyhelyzeti jogalkotás, a hiteltörlesztési moratórium és a kamatplafon hatása a banki szerződésekre” címet viselő tanulmány foglalkozik a kérdéssel. Ennek szerzői az Jelzálogbank Zrt. jogtanácsosán és az Hungary Zrt. jogtanácsosán kívül a Magyar Bankszövetség három szakembere (igazgatója, főtitkára és jogtanácsosa) volt. A tanulmány ötfős szerzőgárdájának véleménye szerint „...a fizetési moratórium szabályozását csak a rendszeres törlesztésű hitel- és kölcsönszerződések esetén lehetett egyértelműen alkalmazni, a futamidő és a rendszeres havi törlesztőrészlet nélküli, úgynevezett rulírozó hitelek (jellemzően a folyószámla és a hitelkártya) esetén azonban nem volt értelmezhető a futamidő fizetési moratóriumot követő meghosszabbodására vonatkozó szabály. E termékek esetén az MNB iránymutatása segítette a bankszektor.” (72. oldal). Az összefoglaló az MNB vonatkozó iránymutatásaként utalt a „Gyakran Ismételt Kérdések a törlesztési moratóriummal, valamint a pandémiával összefüggő felügyeleti intézkedésekkel kapcsolatosan” az MNB honlapján akkor elérhető jogszabály-értelmezésre is. A felperes a fellebbezési ellenkérelmében álláspontja alátámasztására ennek az iránymutatásnak az I.20. pontját idézte: „...A veszélyhelyzet időtartama alatt lejáró, egyösszegben törlesztendő készletfinanszírozó hitelek futamideje, valamint a futamidő során felhalmozott kamatot, illetve egyéb költséget, díjat tartalmazó, egyösszegű fizetési kötelezettség teljesítésének határideje 2020. december 31. napját követően a moratórium időtartamával meghosszabbodik. Így például egy 2020 március közepén 60 napos futamidővel folyósított kölcsön eredeti lejáratá 2020. május közepe lenne [a] fizetési kötelezettség teljesítésének határideje 2021. február közepére tolódik.”. A tanulmány viszont az iránymutatás vonatkozó részeként az I. 38. pontra utalt. Ez az iránymutatás az MNB honlapján már nem elérhető, ezért a Kúria számára nem volt rekonstruálható az MNB I.38. kérdésre adott válasz. Az mindenesetre megállapítható, hogy a tanulmány szerzői a rulírozó hitelkonstrukciókra az iránymutatásnak nem azt a részét tekintették irányadónak, amire a felperes hivatkozott. Egyébként a felperes által idézett szövegrészletből is kitűnik, hogy az nem a per tárgyául szolgáló szerződéstípusra vonatkozik. Ugyanis a magyarázat megvilágítására szolgáló példa 60 napos futamidőjű, tehát időtartamhoz és nem naptári időponthoz kötött lejáratú szerződésről szól.

[36] Mindezek alapján a Kúria a másodfokú bírósággal egyezően azt állapította meg, hogy az adott esetben a határozott időben megszűnő szerződés határideje a veszélyhelyzetre tekintettel a jogszabályban meghatározott ideig meghosszabbodott. Abban nem volt vita a felek között, hogy a kezesi szerződés szerint a szerződés megszűnését követő 150 nap állt a felperes rendelkezésére, hogy a kezeseket a teljesítésre felszólítsa. Mivel ez csak – szintén nem vitatottan – 2022. augusztus 25-én történt meg először – ezért az már elkészült, a kezeseket a kezességvállalási kötelezettség már nem terhelte.

[37] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős végzést a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[38] A Kúria döntése értelmében a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperes a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint irányadó 82. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesek – figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésére – ügyvédi munkadíjból álló, felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. §-a szerint alkalmazandó 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[41] 47/2020. (III.18.) Korm. rendelet 1. § (1)-(4) bekezdés, a 62/2020. (III.24.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés, 2020. évi CVII. tv. 7. § (1)-(5) bekezdés és 9. § (3) bekezdés.

A döntés elvi tartalma

[42] Az ún. rulírozó szerződések esetében, amennyiben a szerződés lejáratát a koronavírus világjárvány miatt bevezetett moratórium idejére esett, az adós visszafizetési kötelezettsége a moratórium végéig hosszabbodott meg.

Budapest, 2025. március 26.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő